

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četristot petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezd“ paravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Jugoslovansko bojišče.

Belgradski „Istok“ piše v očigled baš sedaj proglaševanej zvezi Srbije s Črno goru, slaveč zadnjo zmago vstašev, o Črnej gori in Srbiji ta-le znameniti članek: „Črnej gori se mora priznati, da je od početka pomagala vstanku. Ona je izjavila naravnost, da ne more zabraniti svojim ljudem, da ne bi udeležili se bojev vstaških. Turškeje še na misel nij prišlo, protestirati proti držanju Črne gore, ki je z vsemi pomočki, i z ljudmi i z orožjem i strelivom in s hrano in pribelališčem pomagala vstanikom — in diplomacija, ki se svojo delavnostjo osrečuje samo Srbijo nij Črne gore niti karala ne zato. Črna gora je v vsacem trenutku stala kakor napeta puška. Mi nečemo verovati, da ima Črna gora dobiti en del Hercegovine. Srbija se rada ponaša z imenom srbskega Pijemonta; ona je večja, jačja in premožnejša od Črne gore. Zakaj se o Srbiji nič ne govori, kaj bo dobila, saj je tudi interesirana? Pogledajmo, kaj je Črna gora od početka vstanka delala in kaj Srbija nij delala, pa smo precej na čisto...“

„Istok“ končuje o Srbiji: „Po naših informacijah niti so se merodavni faktori v Srbiji končno odrekli akcije — nasproti, ona je pri stabilnosti sedanjega političnega stanja več nego verjetna — niti bi oni to, po dogodjajev Srbiji, bili v stanu učiniti. Srbija mora učiniti ono, od česar je njeno rešenje odvisno, in njej se pridruži tudi Črna gora, da solidarno osvobode vse one brate, ki so razvili krvavo zastavo v Bosni, Hercegovini in Starej Srbiji.“

Iz Dubrovnika se piše dunajskemu „Tagbl.“, da je Filip Hristić prišel v Cetinje dogovor zaradi spomladne vojne skleniti, na ukaz Rusije.

„Slovanom in njihovim prijateljem,“ piše dalmatinski pripomočni odbor v Zadru v „Narodnem listu,“ od 20. t. m., da se je ustanovil kot središnji odbor. Pravi se v oklicu: „Slovani v Bosni in Hercegovini tri mesece z naporom neslišnega junaštva boj bijejo, na katerega jih je obupanje gnalo, da zadobè ona prava, brez katerih človek ne more biti. Mržnja izvirajoča in vzjarjena s petstoletnim samosiljem, kakoršnega nij na svetu, verska nestrpnost, barbarstvo in glupost udarjajo tej vojni prav divji značaj. Kdo nabroji žalostne dogodjaje ove vojne, v kateri raste duh izkoreninjenja? Kdo, ako veruje v napredek ljudstva, more s hladnim srcem gledati neizrečene muke onih zatiranih ubogih, ki se boré z jako močnejšim sovražnikom,

a so ohrabreni z upanjem, da se bodo na njih tužno vpitje milostno odzvali vsi kristijani. Dosedaj njih upanje nij ostalo brez ploda. Mnogobrojni izkazi sočutja, ki se raznovrstno objavljajo, spremljajo njih prizadevanja; prostovoljcev je od vseh strani sveta priletelo, da so deležni pogube in slave v njihovih bitkah; in mnogi odbori so se osnovali, da priskočijo v pomoč jadom neseštetim in nepopisanim. — Ali borba se je razširila in ljuta zima se bliža, ter naloga milosrčnikov postaje vedno težja, ako veledušnost jače ne vzleti na pomoč tlačnim jadnikom. Na tisoče družin ostrašenih beži od ognja in meča turškega, vsak dan raste število ranjenih, kateri nemajo zdravila in postrežbe, lakota, zima in vse bede začele so se strahovito čutiti. Treba torej, da se delavnost podvoji in da se priskoči v pomoč nesrečnikom.“

Odbor se obrača do vseh Slovanov, naj dokažejo z delom „zajedništvo, ki druží v jedno vsa plemena slovenska.“ Obraca se do vseh ljubiteljev svobode in napredka, ki so pokazali živo sočutje za kristijanske vstaše. Podpisani so pod tem oklicem odborniki: Biankini, urednik „Narodnega lista,“ dr. Klaić, državni poslanec, pl. Lantana, Kazimir Ljubić, deželni poslanec, advokat dr. Medović, poslanec Vranković in pop Ciro Žeželj.

Nekoliko o zdravstvenem razmerju pri vstaših. — Iz Črne gore piše v „Wiener medic. Wochenschrift“ jeden tistih zdravnikov, ki so bili tja poslani, da ranjenim vstašem zdravniško pomoč delé, mej drugim sledeče: „Mislim, da za zdaj ne boče treba več zdravnikov, ker je tudi nek dr. T. ponudil črnogorskemu knezu svoje zdravniške vednosti, ter deluje zdaj v Župi. Potem je bil pred nekoliko časa v Grahovem nek drug doktor, katerega so pa zdaj nekam drugam poslali. — Kar se razmer v Grahovem tiče, vam le povem, da so obupne. Ranjenci so žalostno preskrbljeni; in da se njih stanje vsaj nekoliko poboljša, morali smo dva mogoča sredstva upotrebiti, in še celó žugati smo morali, da gremo, če se naša zahtevanja ne izpolnejo. Zdaj imamo nad 40 ranjenih; in še zmirom drugi prihajajo, mej tem, ko zopet ozdravljeni odhajajo; menjava je neprenehljiva. Z največjim trdom smo komaj bolnico za silo naredili vsaj za najbolj teško ranjene; menj nevarno ranjeni so po privatnih hišah spravljani, kar nam naše delo še bolj teži. Večjih operacij smo še kaj malo imeli, ker se ljudje le teško odločijo in raji umrjé, nego da bi si dali na primer nogo odžagati. Največ dela nam daje izdiranje krogelj, obveze itd.; naša največja skrb pa so

rane same. — Zanimivo je, kako dobro se največja poškodovanja prenašajo, poškodovanja, ki sicer navadno se smrtjo končajo.

Tako smo uže več ranjencev zopet ozdravljene izpustili, ki so bili skozi prsa poprek prestreljeni. Ravno take čudeže smo opazovali pri poškodovanji po strelu v sklepah (najnevarnejša poškodovanja), posebno v rami in na nogi. In zgodilo se je uže večkrat, da so ljudje popolnem ozdravili, nedovolivši amputacijo, katero smo mi kot jedino rešitev pred gotovo smrtjo smatrali. Največji križ imamo s predsodki ranjencev zoper vsako racionalno-kirurško zdravljenje. — Vsak hoče biti sam najboljši zdravnik svoje rane, in ljudje zahtevajo včasi reči od nas, ki bi nas do obupnosti spraviti mogle. — Tako se vadimo v potrpežljivosti, žrtvovalnosti in v zatajevanji samega sebe, tolažeči se, da se z najboljšim namenom za humano reč ubijamo. — Kakor so zdravniške in administrativne razmere nestrpljive, ravno tako neprijetne so tudi naše osobne razmere. Stanovanja imamo taka, da nas niti pred dežjem ne varujejo, in primanjkuje nam še celó taci rečij, katere vsak kultivirani človek k največjim potrebščinam prišteva. — Jed je draga in slaba. — Jaz plačujem samo za jed na dan 1 gid. 20 kr.

Iz Ruščuka se „W. Tagbl.“ javlja, da je Turčija v Bulgariji pri Plodini in v Slivnu upor, ki je bil vzplamtil krvavo potlačila. — Turki strašno divjajo mej Bulgari, in baš to hode na spomlad vzdignilo potrpežljivi bulgarski narod.

Garibaldi in jugoslovanski vstanek.

Zares lepo se obnaša italijanski narod nasproti jugoslovanskemu vstanku. Posebno pa prvi mož njegov, stari boritelj za narodno svobodo in zedinjenje Italijanov, pošteni Garibaldi je uže pri več prilikah izrazil se za vstanek s tako odločnostjo, da je mnogo pripomogel, da so se italijanski prostovoljci napravili na bojišče vstašem pomagat, a doma so Italijani po raznih mestih ustanovili odbore, ki za Hercegovce darove nabirajo. Škoda le, da je Garibaldi uže star in hrom, drugače nij dvombe, da bi sam vstal in šel na boj proti Turkom, kar bi sigurno imelo še večji pomen.

Sodelavec milanskega časnika „Il Secolo“, nekov Narratone, je imel te dni pogovor s starim junakom in lepo je kar poročal o Garibaldijevem govorjenji: „Italijanski prostovoljci — rekel je stari pošteni general — naj si pred vsem prisvoje deželni jezik (v Hercegovini), kar je mladim možem

lehka stvar; naj česté žene kakor svoje matere in sestre in naj bodo prizanašljivi nekaterim narodnim navadam, in naj bojujejo hrabro na strani tega naroda, katerega napredek se je zakasnil. Turško barbarstvo je zadrževalo izobraževanje uboze slovenskega naroda, kateri je tako nadarjen in krepek. Bodite preverjeni, da bode ta narod, kadar doseže svobodo, dobil tudi znanost in omiko evropsko.“

Kako lepo se odlikujejo te plemenite besede italijanskega rodoljuba, ki je res liberalen in hoče narodno svobodo za vse narode, ne le za svoj, — od besedij glasnikov onega naroda, ki imá same psovke na Jugoslovane pripravljene.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. novembra.

V *državnem zboru* je predložil moravski naročni poslanec peticijo brnskih delavcev, ki zahtevajo: naj se tiskovni zakon v smislu svobode popravi, naj se zakon o združevanju v tem smislu prenaredi in naj se uvede občna pravica glasovanja namestu sedanjega volilnega reda.

V *Reichenbergu* je bil 21. t. m. prvi obrtniški shod. 1500 obrtnikov in industrijalcev se je udeležilo. Enoglasno so se izrekli proti vladi, češ, da avstrijske industrije nič ne podpira.

Ogerski zbor je z 265 glasovi proti 60 sprejel proračun.

Vnanje države.

Slovanski listi se čudijo angleškej politiki, ki naenkrat svetuje Avstriji, naj zasede ali okupira jugoslovansko bojišče. Prekasno je sedaj, pravijo. Avstrija naj zdaj samo pusti, da se narodi sami osvobodé. Intervencije so Avstrijo dozdej drago stale. Leta 1854. je okupacija Moldave požrla skoro vse narodno posojilo, 250 milijonov, okupacija Holsteina 1864, pak nam je rodila Sadovo in nas stala Venecijo. Hrvatski listi pa bi bili za okupacijo. Sicer pa „Pol. Corr.“ dementira vse vesti o enaki ulogi Avstrije.

Ruski časniki dokazujejo, da se bode mir ohranil in da ne bode vojne.

Italijanski vojni proračun je tudi debel. Znaša 209 milijonov. Napravljaj se bode vojni materijal, zidali se bodo magazini in tverdnjave.

Španski nemirnež don Karlos je zbolel in leži v Durangu. Padel je baje s konja.

V *nemškem* državnem zboru je Richter rekel, da mora od francoskih milijard še 90 milijonov nekje na razpolaganje biti, in da so nemški ministri deficit nalašč naredili. Zakaj pač.

Iz severne *Amerike* se javlja, da so razmere s Španijo tako rešene, da se nij bati kakove vojne.

Dopisi.

Iz Maribora 21. nov. [Izv. dop.]

Kratko vam je uže javljeno, kako je nemški agitator Frice Brandstetter naglo iz vrhunca svoje sijajnosti padel. Zgodilo se je njemu, kakor mora zadeti vsacega, kateri v pretiranem življenji in lehkomišelnem gospodarstvu zapravlja svoje premoženje. Naš mali Frice, mož, koji ima posebni talent, da slepari kratkovidni svet v političnem, kakor v gospodarskem oziru, je dejansko pokazal, kaj po njem toliko hvaljena politika vse zamore, in nij le samo sebe v sramoto pahnil, nego tudi vse, ki so

njemu na slovenskem Štajerju kot političnemu stebru na pomoč bili, ali njemu iz kratkovidnosti zaupali, v veliko izgubo spravil. Na Dunaji, kakor tudi v Gradcu, v Celji in v Mariboru je imel on svoje somisltnike in zaštitnike, kateri se bodo zdaj podvzivali svojega Friceta ostentativno zatajiti. Včeraj so biteli odvétniki iz Maribora in drugih krajev v Celje k tamošnji c. kr. okrožnej sodnji, da v rudarskih knjigah zavarujejo svoje klijente, in v jednom dnevu je prišla svotica 600.000 gl. Fricetovega dolga na površje! Govori se celo, da vsi dolgovi znašajo na blizu 800.000 gl., in na tolike dolgove nema Brandstetter druga uložiti, kakor svoj rudnik pri Sevnici, ker imenje v Radvanji je bila lastnina njegove prve soproge in je last zdaj njenim otrokom. Vrednost rudnika znaša mogoče 30.000 gl., in vendar je bilo velikemu Fricetu posojenih nanj celih 50.000 gl., in mu kasneje še na račun oddaje rude za tvornico Celjsko predplačano 20.000 gl. Znani vrhovni nadzornik avstrijskega rudarstva je ta rudnik sam pregledal, in ga baje tako visoko precenil, da je Brandstetterju mogoče bilo tudi nekoliko dunajskih židov in drugih osebnih prijateljev denarno prekaniti. Njegov somisljenik poslanec Seidl mu je nad 100.000 gl. v menjicah podpisal in izgubi zdaj vse svoje premoženje. Tako se tudi njemu plačuje vse sramotenje slovenskega naroda na slovenskem Štajerskem in nesramna špekulacija na politične blaznosti sedanje dobe. Brandstetterjeva denarna bolest se je uže davno začela. On je imel sicer prvo ženo bogato, ali vendar na svojo osebo uže dolgov dosti, ko se je prvokrat za ljudskega poslanca vrnil. Gotovo je mislil po tem potu najlagje svoje dolgove poplačati, kar se mu pa nij posrečilo, ker njegova častila-komnost in zapravljivost ga je še dalje v večje dolgove spravila. Da se otme propasti, začel je terati neznano mu rudarstvo, poskušal je tudi svojo srečo na borzi, ali sreča mu nij prijateljica, zabredil se je vedno globlje, padel je tedaj odrtnikom v roke, in dolgovi so mu naraščali kakor snežena lavina, in denes vidimo katastrofo pred njim kakošne so le veliki sleparji vredni. Vitez nemškutarije bi se v svojej obupnosti rad bil ustrelil, pa mislil si je vendar v zadnjem trenutku, da ga vzvišena naloga veže, nas Slovence v državnej lesenjači zastopati in prizanesel je svojemu življenju. Sodniška preiskava tu in v Celji bode gotovo zanimive razmere razjasnila — in zopet se bode nam Slovincem zrak nekoliko sčistil.

Iz Gradca 20. novembra [Izv. dop.]

(Prusijanstvo nemških študentov.) Na tukajšnjem vseučilišču sta se letos dva komersa obhajala, mejnarodni in nemški. Prvi, mejnarodni se je obhajal 12. nov. Zbralo se je okolo sedem sto dijakov raznih narodnostij — Slovencev, Hrvatov, Srbov, Nemcev, Lahov in Ogrov. Tudi profesorji in drugi gostje so se v velikem broji udeleževali. Redni del tega slovesnega večera se je veselo in jako redno izvrševal. Slovesni govor, ki je ta večer otvoril, je vsem nazočnim v veliko zadovoljnost tehtno poudarjal mejnarodne namene in posameznih narodov splošne zahteve. Na ta govor je zdajni g. rektor prav taktno in sploh vsem

narodnostim zadostljivo odgovoril. Pevale so se dijaške pesni, v latinskem in nemškem jeziku, katere pa nijso, kakor lahko verjetno takega domačega veselja in pravega navdušenja v slovanskih srcih zbudile, kakor naši domači slovanski glasovi. Na to se je napijalo Njih. Veličanstvu našemu cesarju na čast, in se mu koj brzojavno to naznanilo, za kar je Njih. Veličanstvo po c. kr. tukajšnjem namestništvu gorko hvalo izreklo. — Po dokončanem rednem delu je splošna veselica sledila. Stoprv zdaj so se vzbudili Slovenci, in naši bratje Srbi in Hrvatje. Donele so krepke slovensko in slovanske pesni, odmevali jim pa zopet dobroubrani glasovi Lahov in Nemcev. Bilo je vse složno in veselo. Gorko prijateljstvo je raznih narodov sinove v svoje naročje združilo in vsem se je velika zadovoljnost brala na licu, ko smo zapustili dvorano, v kateri se je letos prvokrat prvi na tem vseučilišču ustvarjeni mejnarodni komers obhajal.

Ali kakor povsod, tako je tudi tukaj Nemec, nemški dijak sam svoj in hoče vedno nekaj posebnega imeti. Kakor znano, je tudi letos prenapeta nemška stranka hotela sama na svojo roko vseučilišni komers obhajati in druge narodnosti le kot goste nanj povabiti. Ker se jej pa nij posrečilo idejo „letos mejnarodni komers napraviti“ celo uničiti in se ona svojej časti na ljubo nij hotela tega komersa udeležiti, je napravila samo svoj „nemški“ komers in ga 15. nov. obhajala.

Na tem komersu se je prenapetim Nemcem res najlepša priložnost ponudila svoje misli in ideje v prusko državo segajoče brezobzirno izraziti. Bilo se je, kakor je navada, vsem drugim narodnostim v oči. Vsak govor je imel svoje posebno geslo. Tega jedro je bilo „deutsche Wissenschaft, deutscher Character“, kakor da bi znanost res bila nemška lastnina. Dragi je povdarjal namene, namere in delavne kroge „deutscher Burschen, deutscher Burschenschaften“ „Deutscher Barschöce“ ima po govorniku neizrekljivo veliko nalogo v Avstriji izvrševati. Ta govor je bil tako prusk, da je celo nemško društvo „Vandalija“, koja za mejnarodnim svrham in nameni teži, takoj po govoru dvorano zapustilo.

Drugi govornik je zopet velikodušno trdil, da nij človeka, ki bi mogel Nemca nazaj rinoti in mu o njegovem delovanji zapreke staviti, kajti Nemec uže ima jako dobro in trdno podlago. Ta podlaga so profesorji nemški. Dijaki nemški stoje na plečih teh profesorjev, in če se bodo tako naprej jeden za drugim na pleče svojih prednikov vsi postavljali — povejte, kdo bo v moči Nemca izpodriniti in se mu v zaviro staviti.

Tako je nastala velika živahnost in radost. Ali v tem veselji so nemški dijaki predaleč šli in preodkritosrčno svoj notranji prusko-nemški značaj pokazali. Peli so namreč dijaki pri nekih mizah nemško pesen „Deutschland über alles“; ker je pa kakor znano, te pesni napev sličen napevu naše avstrijske himne, so dijaki od teh miz oddaljeni mislili, ta napev poslušajoči, da oni avstrijsko himno pojo in zarad tega začeli sikati in zvižgati. Ako je resnica, da človek vinjen in veselja poln, najlažje in najbolj svoje notranje čute in misli izrazuje, tako so tudi pri tej priliki

nemški dijaki celo svoje prusko nemško idejo in mišljenje brez vsega tajenja brezobzirno in javno svetu razodeli. Avstrija, Avstrija!...

(Dunajskemu „Vaterlandu“ se iz Gradca brzojavlja 20. nov.: „Zavoljo škandalnih dogodkov — cesarska pesen je bila izsikana — na zadnjem nemško-nacionalnem študentskem shodu imati policija in namestnija polno dela. Ur.)

Iz Zagreba 21. nov. [Izv. dop.] Naša politika praznuje danes svoje tihe večere. Sabora nij več županijskih skupščin tudi ne, političnih društev pa uže celo ne. Literarne novosti so pa tudi redke postale kakor božične muhe. Suhoparnost našega današnjega političnega življenja zrcali se naj bolje v naših časopisih. Uvodni članki in celo dnevne novosti so brezsočne kakor lesnike. Na mesto politične satire stopila je sasona društvenih zabav. V gledališči se čredijo opere in igrokazi pri sploh polnej hiši. Pri operah sodelujeta dva Slovence Grbec in Noll. Grbec je uže več let pri naši operi, Noll je pa upravitelja. Nolljev glas se sploh hvali. Njegov obseg je obširen, polnosti in jakosti se ne more nič prigovarjati, zlasti se mu pa priznava simpatičnost, razodevajoča se v zvonu njegovega glasa, kar je redek dar pevcev. Naše občinstvo je Nollja večkrat lepo odlikovalo, tako da more Noll skozi zadovoljen biti z do sedanjim uspehom. Eno je pa vendar, kar se mu prigovarja, in to je, da v svojem kretanju še nij dosti spreten. — Druga naša zabavna društva, Kolo, telovadci, kazinaši, vatrogasi, in kar jih je še več, pripravljajo se vsa za zabave zimskih večerov. Monumentalna zgrada, ki jo je deželni glasbeni zavod za glasbeno šolo, in za javne koncerte in plesove zidati dalo, je ravno kar dogotovljena.

Naše vseučilišče še zmirom nij poteškoče prvega urejenja premagalo, pa jih tudi še tako hitro ne bo. Slušatelj ne manjka, pač pa profesorjev. Duh, ki vlada med našimi vseučiliščniki je večinom starčevičjansk. To je danes pri naši vseučiliščini mladeži v modi. Izven njenih krogov se pač nobeden več za političnega „norca“ Starčeviča ne briga. V našem javnem življenju nema Starčevič nobenega vpliva in nobene važnosti, niti politične, niti socialne niti znanstvene. On danes premleva tiste politično-socialistične teorije, katere je zapadno-evropski razumni svet uže zdavnaj premagal in zavrnil, ali on si misli, za Hrvate so to vendar še nove stvari ter z njimi proroko igra.

Z novim letom dobimo, kakor je „Slov. Nar.“ uže povedal, nov političen dnevnik, organ saborske opozicije. Kavcijo bode brž ko ne conte Buratti oskrbel. Kako se bode novi list imenoval, in kako njegov urednik, to še nij znano. Govori se pa, da ga bo dr. Folnegović uredoval. „Obzor“ bode dobil tedaj tekmeča.

Odkar se je vreme malo pozimilo, prihaja malo vestij iz bližnjega bosenskega bojišča. Turška vlada, zlasti pa turški mohamedanski graščaki so uže večkrat prišli pribeglo rajo nagovarjati, naj se vrne zopet nazaj v Bosno, da bi dokler je čas, poljske prideleke pospravila, da pod milim nebom ne segnjijejo. Ali raja ne zaupa turškim obetarjem, in zato je turške ponude odbila.

Samo iz Slavonije se je kakih 1000 pribeglih nazaj v Bosno vrnilo. Verjetnost v skrajšano akcijo zaveze treh cesarjev, zlasti Avstro-Ogerske, kot mandatarja te zaveze — verjetnost v to akcijo se pri nas splošno smatra da je.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Predstava Mosenthalove drame „Na Osojah“ je bila v vsakem obziru sijajna. Ne le one moči, katere smo uže pred leti videli v tej igri razumno in krepko izpeljevati svoje naloge, tudi novi sodelavci so se bili z nekakim nenavadnim ognjem prijeli svojega posla, in tako je bil zagotovljen splošen uspeh. Glavna zasluga gre v prvej vrsti g. Kocelj in gospodičini Podkrajšekovej. Prvega krepka roka nij bila videti samo v celotnem soigranju vseh deležnikov, za kar mu gre kot vodji občno priznanje; on je razven tega s svojim Matijem tudi popolnem opravičil našo zadnjo trditev, da je to eno njegovih najboljših del. Edino v zadnjem dejanju je bil Matija malo nenaraven, kar pa ne gre samo na krivdo poetovo. Monika (gospodičina Podkrajšekova) je bila tako celotno dovršena, da smo imeli še malokedaj priliko, kaj enacega videti. Ne tako, a vendar hvalevredno je bilo igranje gospodičine Ledarjeve. Eno jej moramo priporočiti, in to je: čut — čut — in zopet čut. Sicer pa jej priznavamo veliko pridnost. Gosp. Schmidt je bil bolehen in se je dal opravičiti. Nalogo svojo pak je igral z vajeno sigurnostjo, a vendar ne tako gorko, kakor je bilo pričakovati. Veselo smo bili iznenadeni s prvim nastopom gospodičine Vrtnikove (Micika); veselo pravimo, ker smo videli in sodili, da ima ta gospodičina pogum, veselje in razum za igranje, in v zvezi s to trojico se še nihče nij zastoj upiral na odra. Občinstvo je tudi burno pohvalilo ta prvi debut. Omeniti moramo pri tej priliki, da ima gospa Odijeva tudi delež pri pohvali, in sklepati smemo, da bode dramatična šola v rokah omenjene gospe sigurno jako uspešna.

— (Prof. Erjavcu) je zbrana večja družba mladih narodnjakov v Ljubljani telefonično čestitala na njegovem imenovanju za profesorja na zagrebškem vseučilišči.

— (Germanizacija.) Počasi, pa vendar korak za korakom skuša napredovati ponemčevanje naših srednjih šol, posebno pa našega učiteljišča v Ljubljani. Pred par leti se je več predmetov na tem zavodu v slovenskem jeziku predavalo, toda prof. Gariboldi in prof. Linhart nijsta prej dala miru, da se je za vse predmete vpeljala nemščina kot učni jezik, izvzemši slovenščino in kmetijstvo. Pred kratkim smo poročali, da hočejo tudi za slovenščino menda nemški učni jezik vpeljati, ker „prof.“ Predika letos slovenske naloge po nemški klasificira. V kmetijstvu je pa kandidate noter do letos podučeval vladni učitelj g. Tomšič, se ve da v slovenskem jeziku. To pa nij bilo po volji tistim nekaterim gospodom, ki menda hočejo naše učitelje samo za Kočevanje vzgojiti, ali pa ves slovenski narod pokočevariti — zato so vzeli letos g. Tomšiču kmetijstvo ter je izročili, — veste komu? — Kočevanju Linhartu! Se ve da, samo za to, da bode kmetijstvo — ko-

čevaril! Kdo bi bil tudi sposobnejši za ta predmet kakor on! Saj hudobni ljudje pripovedujejo, da pred par leti na Metzovem vrtu baje še ječmena nij od pšenice ločil. Od letos se tedaj niti en predmet na učiteljišču ne uči popolnem v slovenskem jeziku!! — Našim državnim poslancem bi pa priporočali, da bi v državnem zboru enkrat ministra Stremajerja poprašali, kako se ravna z našim jezikom na ljubljanskem učiteljišču, kako se definitivno nanjem imenujejo ljudje brez izpitov in še o drugih „fletnih“ stvareh. Ne bi škodilo!

— (Iz Litije) se dunajskemu „Vaterlandu“ od nedelje piše o Vestenkovem uradovanju, ali: „wie ein modernes Protectionskind amtirt“. „Mačka ne pusti mišjega lova, a g. Vestenek ne nagajanja Slovincem. Mi imamo pač §. 19, ki Slovincem enake pravice kakor drugim narodom priznava, ali kaj se Vestenek zmeni zato“ pravi dopisnik in našteva nepostavnosti katere počenja ta okrajni glavar glede šolskih nadzorov in cerkvenega uradovanja. Na koncu pristavlja dopisnik „Vaterlandov“: „To je pa jasen dokaz, da ta mladi poskočil ne zna prav uradovati, kar pa se ve da ne bode zabranilo, da postane kmalu c. kr. vladni svetovalec v Ljubljani, ker je namestnik Conrad njegov tast in minister Lasser njegov sorodnik.“

— (Hrvatska knjiga.) Slovincem, vzlasti mladini, ki se hoče dobro naučiti tako potrebnega hrvatsko-srbskega jezika, priporočamo uprav izšlo knjigo „Hrvatska statistika“, spisal Janko Tomić. U Zagrebu, tiskom Dragutina Albrechta.“ Knjiga je 501 strani debela in izvrstna. Velja 2 gld. Mora se dobiti tudi pri uredništvu „Slovenskega Naroda“, kateremu je založnik poslal 10 eksemplarov na razpečanje.

Javna zahvala.

Slavni odbor „Narodne šole“ se je uže zopet spomnil naših ubogih šolskih otrok ter jim poslal raznega šolskega blaga v vrednosti šestih forintov. Za ta blagi dar se podpisani v imenu obdarovanih najiskrenejše zahvaljuje, ter omenjeni zavod vsem kraj. šol. svetom v podporo priporoča.

Krajni šolski svet v Planini,
22. novembra 1875.

Jul. Mayer, predsednik.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry
v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, sluhšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih sob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Krati izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,
Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih

in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prs-
nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu.
(L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen
mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne
in nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja,
bolne čutnice in vodenice. Prepričan sem se sam gledé
vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalescière du Barry
vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-
nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar požitij ni
mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry po-
polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor
medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v
Berliner Klinische Wochenschrift od
8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdra-
vila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Ara-
bica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več
in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila
niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je
ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf,
na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.
St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem
let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in
hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepre-
bavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-
nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji
dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, sluša-
telja višje javne trgovinske akademije dunajske, na
akoro breznaejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na
3 kah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na
ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalescière-Biscuiten v pušicah 4 gold. 50 kr.,
in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed.
Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“,
v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v In-
sbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-
bacher, v Louči Ludvig Müller, v Mariboru
M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v
Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-
novicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Da-
vidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanz-
meyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu
lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaž-
dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh
mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih
tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po pošt-
nih nakaznicah ali povzetjih. (268)

Dunajska borza 23. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	65	kr
Enotni drž. dolg v srebru	73		75	
1860 drž. posojilo	110		80	
Akcije narodne banke	925		—	

Umrli v Ljubljani

od 17. do 22. nov.:

Franjo Strikar, 39 l., v bolnišnici vsled Pyaemie. — Marija Mošek,
62 l., za pljučnem vnetjem. — Marija pl. Bek, 51 l., za pljučnico. — Terezija
Flander, 34 l., za pljučnico. — Ana Potokar, 45 l., za jetiko. — Ana Engler,
70 l., vsled hitrega vnetja pri sre. — Marija Majdič, 70 l., v bolnišnici vsled
prsne vodenice. — Elizabeta Bajar, 73 l., vsled oslavljenja. — Ivana Jarec,
3 tedne, dete posestnika vsled konvulsije. — Cene Turšič, 8 mes., dete
stražnika za davico.

Tujci.

21. novembra:

Evropa: Boričević iz Karlovca. — Arko iz Zagreba. — Knavar iz
Trsta. — Kostjak iz Dolenskega. — Leiter iz Brežic. — Jagodič iz Zagreba.
— Drobnič iz Sodražice. — Hirschman iz Siska. — Globočnik iz Železnikov.
Rothstöckl iz Dunaja. — Praznik iz Vel. Lašč. — Perko iz Ptuja. — Edel-
man iz Tržiča. — Apfelhalter iz Reke.

Pri **Slonu:** Scherz iz Karlovca. — Rožič iz Reke. — Brodovin iz
Zagreba. — Rosenberg iz Gradca. — Lapajne iz Dunaja. — Neuman iz Za-
greba. — Kovač iz Gorenjskega. — Topar iz Trsta. — Vidic iz Novega
mesta. — Polak iz Tržiča. — Beranga iz Dunaja. — Piler iz Gradca. —
Dejak iz Novega mesta. — Mayer iz Gradca. — Rož iz Hrastnika. — Dev
iz Tržiča. — Breznikar iz Konjice. — gr. Pače iz Ponoviča. — Klun iz Trsta.
— Mali iz Tržiča.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Kreditne akcije	199	—
London	113	40
Napol.	9	09 1/2
C. k. cekini	5	36
Srebro	104	50

Loterijske srečke.

V Trstu 20. nov.: 82. 79. 83. 64. 63.

Podučiteljska služba

na narodnej šoli v Vojniku se služnino
480 gold., oziroma 400 gold. in prostim sta-
novanjem se razpisuje.

Prositelji imajo prošnje do 15. de-
cembra t. l. vposlati krajnemu šolskemu
svetovalestvu v Vojniku (Hohenegg).

Okrajni šolski svet Celjski,
12. novembra 1875.

(398—2)

Predsednik: Haas l. r.

Sirovi loj
kupujeta vsaki čas po najvišji ceni
Karl Pamperl-ova sina,
Topilnica za loj, svečarija in milarnica,
zaloga vžigalnih, svetilnih in maslobnih tvarin
v CELOVCI na Koroškem.
(169—6)

41.700

denarnih dobitkov

v znesku

7 milijonov 663.860 mark

obseza uže 269krat na novo začeta in od
države garantirana Hamburgska denarna lote-
rija. Glavni dobitki iznaša 375.000 mark,
na dalje dobitki: 250.000, 125.000,
80.000, 60.000, 50.000, 40.000,
30.000, 20.000 itd. itd. reichsmark.
Vsi dobitki se v teku nekaj mesecev v 7 od-
delkih zrebaajo in takoj izplačujejo. Za po-
slane novce ali pa proti poštnem povzetku
razpošiljamo:

Cele original srečke po av. velj. gld. 3.30
Pol " " " " " 1.65
Četr " " " " " —.83

Oficijalne liste izžrebanih števil in do-
bitki takoj po izžrebanji.

Do 30. novembra t. l.

prevzemamo naročila, ker potem še pred za-
četkom žrebanja prvega oddelka naročene
srečke lahko dospejo v roke naročnikov.

Jsenthal & Co.,

Hamburg,

od države namestjena glavna kolektura braun-
šveigske loterije. Hamburgska loterija.
(408—2)

Pravo, nedišeče in okusno

olje iz sala dorševih jeter,

frišno napeljen.

Skušeni pomoček proti prsnim in
pljučnim bolečinam. (395—4)

Z nakazom o rabi v steklenicah po 70 kraje.
Pravo dobiva se le pri Viktorju Trnkóczy-u,
glavni trg 4, „Einhorn“ lekarna v Ljubljani.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počene, nevarne in
maternine bizijske.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda
in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból
in ustne bolezni, zoper gnjilobo in mahanje zob,
zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut,
prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno
meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za či-
stenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu
bode gotovo prednost, vzlic vsem enakim izdel-
kom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins
de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. dto. de Reseda flacon 80 kr.

Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang
flacon 80 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do
sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirku-
lacijo in prebavljenje, ter različne organe in
ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo
in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Ve-
lika poraba je najboljša spričevalo. Vsaka go-
spodinja bode tako zdravilo pri hiši imela.
Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sred-
stvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah.
1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad.
Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna
in mehka, se jej daje prednost pred vsemi
umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim
sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 stekle-
nica 1 gold. (132—143)

Naročila se izvršujejo vračajo-
čoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Za saisono!

Vedno velika in bogata
zaloga volnatega blaga
za obleke, Rips, Lustre,
Diagonal in blago za
plaide, stanovitne barve
Kosmanoser-berkal, mo-
derna barhenta za obla-
čila, vrvičasti in piket-
barhent.
Najnovejši:
Kniker boker in tartif nopé.

27

kr.

Žametasti in svilnati traki,
široke preproge (tepihe),
1/4 in 3/4 šir. laneno, prejno
in usnjato platno, 1/8, 1/4 in
3/4 šifon, lanene-damast-
brisaške, servijete, atlas-
gradl, sedne, mrežne in
mušelinaste pregrinjale,
oksford za srajce in drugo
manufakturno blago.

Laneno in moderno blago,

garantira za dobro in stanovitno blago,
vse doma izdelano.

Naslov:

Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga
prve združene gorske tkalske konsorcije fabrikantov,
Dunaj, Mariahilferstrasse 72.

Pošiljatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju.
Izgledi zastoj in frankirani. (301—19)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.